Konto czekowe P. K. O. Poznań nr. 200 084. Cena pojedyńczego egzemplarza 10 groszy.

DRWĘCA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ i „ROLNIK“

„Drwęca“ wychodzi 3 razy tygodn. we wtorek, czwartek i sobotę rano. — Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,20 zł. Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,59 zł.

Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-łamowej 15 gr, na stronie 3-łamowej 50 gr, na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe słowo (tłuste) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemiasto 8.

Druk i wydawnictwo „Spółka Wydawnicza“ Sp. z o. odp. w Nowemmieście. Adres telegr.: „Spółka Wydawnicza“ Nowemiasto-Pomorze.

ROK XVI NOWEMIASTO-POMORZE, SOBOTA, DNIA 21 LISTOPADA 1936 N — Nr. 136

Frymarczenie polską ziemią.

W ostatnich dniach pisma ogłosiły smutną wiadomość, że na **Wileńszczyźnie 40 000** hektarów ziemi polskiej przeszło **w ręce żydowskie** w ostatnich 2 latach. Ziemia ta została nabyta przy licytacji, urządzonej przez Tow. Kredytowe Ziemskie. Ziemię tę nabyli od **starych polskich rodzin**, przy pomocy **polskiej** instytucji kredytowej, nie tylko bogaci **spekulanci żydowscy**, ale także rozpoczęto na ziemiach północnych Rzeczypospolitej Polskiej **organizować osadnictwo żydowskie.** W powiecie święciańskim, gdzie jest znaczny odsetek Litwinów, wrogo odnoszących się do Polski, usadowiło się na ziemi polskiej trzystu **kilkudziesięciu żydów.** Także i w **innych powiatach** dają się zaobserwować początki **kolonizacji żydowskiej.** Jest to niebywałą zbrodnią, **zdradą interesów Polski**, jeżeli ziemia polska, która jest własnością **całego** narodu, przechodzi w ręce obce. Tymbardziej, jeżeli przechodzi ona w ręce żydowskie.

Jeszcze nie przebrzmiały żałobne wieści z ziemi wileńskiej o frymarczeniu ziemią polską, która za czasów niewoli ostała się w rękach polskich, a już nadchodzą stamtąd wiadomości, że znowu **Tow. Kredytowe Ziemskie** szereg majątków **wystawia na licytację. Zydzi** zorganizowani przypuszczają atak, aby zdobyć **nowe obszary ziemi polskiej.** Przeciwko temu pogwałceniu własności polskiej musi się najenergiczniej zaprotestować całe społeczeństwo polskie.

Przed kilku dniami pojawiła się alarmująca wiadomość, że **w powiecie tczewskim**, a więc w przedpolu polskiego morza, zaczynają osiedlać się **na roli żydzi**, którzy przybyli tam z obcych stron, **prawdopodobnie z Niemiec.** Żyd Praszke wydzierżawił od ziemianina Łubieńskiego w Wielgłowach 120 morgów roli, **żyd Vogel** od rolnika Stempla w Wałdowie 100 morgów ziemi, **żyd Waldmann** wydzierżawił 130 morgów ziemi **w państwowym majątku** w Szlacheckich Lignowach, także w Czerlinie i Miłobędziu osiedlili się na roli **żydzi.**

„Warsz. Dziennik Narodowy“ w dn. 3 listop. rb. podaje wiadomość:

„**Ziemiaństwo polskie się kurczy** na Wołyniu, a **ziemiaństwo żydowskie wzrasta.** Dane urzędowe, ogłaszane przez Główny Urząd Statystyczny, wykazują, że w przeciągu 10 lat większa własność **na Wołyniu zmniejszyła się o 257 854 ha.** czyli o **24,8 proc.**, kiedy w rdzennej Polsce i to w województwach polskich tylko o 6,9 proc. Cyfry te świadczą o **szkodliwej polityce rolnej** w odbudowanej Polsce. Zdawałoby się, że **najszybciej powinna się kurczyć większa własność w woj. zachodnich**, gdzie **ziemianami są w znacznej mierze Niemcy, a okolicznymi** skromnymi rolnikami - Polacy. Następnie w województwach czysto polskich, gdzie ziemia przechodziła w ręce czysto-polskie. Tymczasem okazuje się, że w 2 powiatach: kostopolskim i równieńskim na **Wołyniu**, własność polska zmniejszyła się w ciągu 15 lat rządów polskich o **45 000** ha, natomiast **własność żydowska** wzrosła o **20 390 ha. Ziemiaństwo żydowskie** stanowi w tych powiatach **22 proc.**“.

Brak słów do napiętnowania tego działu lekkomyślnej gospodarki, która niszczy na ziemiach wschodnich i szczególnie na Wołyniu stan posiadania polski, gdzie równocześnie przez szkodliwą politykę wzrasta napięcie ruchu ukraińskiego, a także tworzy silne ośrodki komunistyczne „Selrob“.

P. minister Poniatowski w odpowiedzi na zarzuty o złej gospodarce parcelacyjnej zapewniał na konferencji prasowej, że rząd będzie prowadził polską politykę kolonizacyjną na wschodzie i zachodzie.

Wobec frymarczenia ziemią polską **nie tylko w ręce ruskie**, ale i **żydowskie**, należy domagać się, ażeby natychmiast **władze wkroczyły, pociągnęły** tych urzędników Min. Reform Rolnych **do odpowiedzialności**, którzy wbrew ustawie zgodzili się na przewłaszczenie ziemi polskiej **w ręce żydowskie. Właścicieli Polaków czy instytucje kredytowe** polskie, które oddają ziemię w ręce wrogie **należy piętnować**, jako sprzedawczyków. Nad osłabianiem i niszczeniem wpływów polskich na ziemiach kresowych przejść do porządku dziennego **nie wolno.** K. Wierczak.

Nieobecni.

Warszawa. W związku z uroczystościami 10 i 11 bm. zamieszcza tygodnik „Odnowa“ uwagi:

„Anglicy wyrządzili wielką przykrość ministrowi spraw zagranicznych p. J. **Beckowi.** W żaden sposób **nie mogli** z nim rozmawiać **kiedykolwiek**, jak tylko w czasie od 7 do 12 listopada br. i w ten sposób całkowicie uniemożliwili p. Beckowi udział w uroczystościach mianowania Gen. Inspektora Sił Zbrojnych gen. dywizji E. Smigłego-Rydza marszałkiem.

Gen. Sosnkowski również jest nieobecny i przebywa w Budapeszcie. Jakkolwiek wyjechał tam przed miesiącem, jednak widocznie nawał zajęć uniemożliwił powrót w dniu uroczystym 11 listopada, w dniu nominacji gen. dyw. Sosnkowskiego na generała broni“.

Odznaczeni.

Z okazji 18 rocznicy Niepodległości odznaczeni zostali między innymi, jak donosi **prasa żydowska:**

Krzyżem oficerskim Odrodzenia Polski: **Paweł Halperin**, prezes giełdy pieniężnej w Warszawie.

Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski: **Stanisław Rosenberg**, handlowiec.

Złotym Krzyżem Zasługi: **Henryk Stabholz**, dyr. szpitala żydowskiego, **Abram Kawenncki, Bronisław Szulc.**

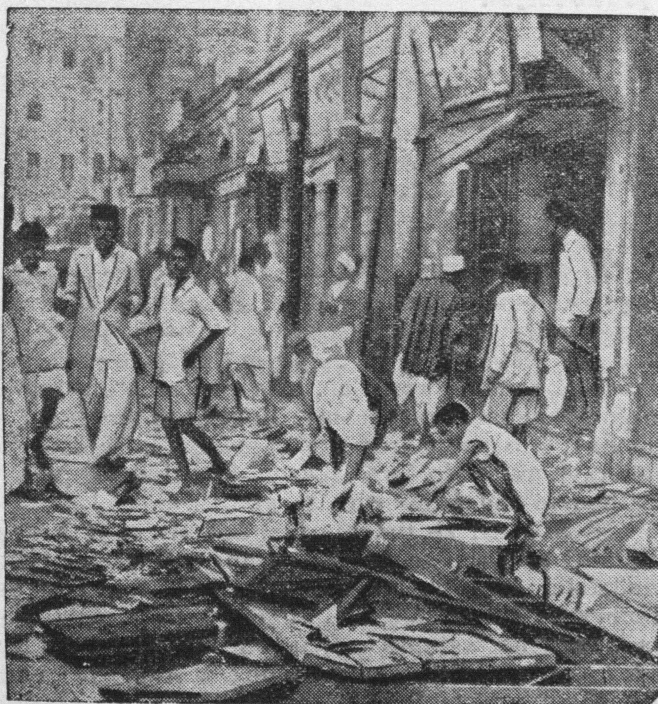
Srebrnym Krzyżem Zasługi: **Leopold Rozencwajg, Henryk Spilmaan, Chana Naublutowa, Benejan Chilinowicz**, redaktor „Momentu“.

Poświęcenie ryngrafu Matki Boskiej w kościele akademickim w Warszawie.

Warszawa. Dnia 15 bm. J. E. Ks. Kardynał Kakowski w asyście ks. prał. Jachimowskiego, licznego duchowieństwa odprawił Mszę św. w kościele akademickim św. Anny, po czym poświęcił umieszczony na ścianie kościelnej ryngraf Matki Boskiej Częstochowskiej. Ryngraf ten jest kopią ryngrafu, umieszczonego na Jasnej Górze z racji ślubowania akademików. Podniosłe kazanie wygłosił JE Ks. Biskup Szlagowski. Na uroczystości obecni byli m. in. JE. Ks. Biskup Gawlina. Kościół był przepełniony po brzegi modlącą się młodzieżą akademicką. Po skończonej uroczystości kościelnej Jego Eminencja spędził dłuższy czas na rozmowie z profesorami wyższych uczelni.

Parylewicz zwolniony.

Min. Sprawiedliwości zwolniło z urzędu b. prezesa Krakowskiej Apelacji Fr. Parylewicza, co pozostaje w związku z aferą żony.

Zdjęcie z Bombaju (Indie) po krwawych rozruchach pomiędzy hindusami, a mahometanami, w których zginęło kilkadziesiąt osób.

Strzelanina na ulicach Łodzi.

2 żydów zabitych, 2 rannych.

Z Łodzi donoszą:

W przedost. poniedziałek wieczorem 18-letni T. Szaniawski, rzekomo rzucając kamieniami, wybił szybę wystawową w herbaciarni Joska Berkowicza. Ponieważ stało się to w dzielnicy żydowskiej, wypadek wywołał większe zbiegowisko żydów, którzy Szaniawskiego chcieli pobić. Szaniawski rzucił się do ucieczki, a za nim podążyła grupa żydów z właścicielem herbaciarni, Berkowiczem na czele. Przy zbiegu ulic Kilińskiego i Abramowicza Berkowicz złapał Szaniawskiego i uderzył go. Szaniawski wydobył wówczas rewolwer i strzelił, trafiając Berkowicza w pierś. Ranny padł na ziemię, a Szaniawski rzucił się do ucieczki, strzelając na prawo i lewo. Od kul padło jeszcze 3 rannych. Na ulicy Kamiennej policja zatrzymała Szaniawskiego i odprowadziła do komisariatu. Ranni: Josek Berkowicz i Izrael Sendel zmarli we wtorek w szpitalu. Stan pozostałych 2 rannych, Moszka Weisenda i Mendla Rubinsztajna nie jest groźny. We wtorek władze policyjne wydały zezwolenie na pogrzebanie zmarłych. Szaniawski przebywa w areszcie śledczym, gdzie go przesłuchiwano.

Bankiem Gdańskim ma kierować obywatel Rzeszy.

Polscy akcjonariusze Banku zgłaszają sprzeciw.

Gdańsk. Sprowadzony przez hitlerowców urzędnik bankowy Worms ma być mianowany naczelnym dyrektorem Banku Gdańskiego.

Nominacja ta wywoła niewątpliwie **sprzeciw ze strony polskich akcjonariuszów Banku Gdańskiego.** Prasa gdańska jednak twierdzi, że **Polska posiada tylko 28 proc. akcyj Banku** i nie może zatem rościć sobie pretensji do decydowania o nominacjach na kierownicze stanowiska w tym Banku.

Informacje prasy gdańskiej są **nieścisłe.** Ilość akcyj Banku, znajdująca się w rękach polskich, jest **znacznie większa.** Nie bez znaczenia musi być także fakt, że **Rzesza niemiecka nie jest w ogóle akcjonariuszem Banku Gdańskiego. Współdziałanie finansowe** Banku z Bankiem Rzeszy spowodowało już **dewaluację guldena** i przyprawiło akcjonariuszów polskich banku o **poważne straty.** Akcjonariusze nie chcą więcej tracić z powodu dyktowanej przez Berlin polityki finansowo-walutowej. Mianowanie Niemca z Rzeszy naczelnym dyrektorem banku byłoby nadto dowodem, że hitlerowski **senat realizuje konsekwentnie w każdej dziedzinie hasło „zurück zum Reich“.**

Jak się zdaje — zauważa agencja Press — walka o kierownictwo w Banku Gdańskim rozegra się w najbliższych tygodniach. Gdańskie koła polityczne uważają, że wynik tej walki pozwoli się zorientować co do dalszej obrony zagrożonych praw Polski w Gdańsku.

Zmiany w Generalnym Komisarjacie w Gdańsku.

Na miejsce przeniesionego do centrali M. S. Z. zastępcy Komisarza Generalnego w Gdańsku, radcy Ziętkiewicza, został mianowany radca Barański. Kierownictwo biura generalnego Komisariatu w Gdańsku zostało powierzone dotychczasowemu konsulowi R. P. w Olsztynie, A. Zalewskiemu.

Obóz koncentracyjny dla Gdańszczan szykują hitlerowcy w Magdeburgu.

Magdeburg. Pod Magdeburgiem założyli hitlerowcy osiedle pod nazwą „Danziger Hof“, składające się z 28 domów, zawierających razem 188 mieszkań.

Oficjalnie ma to być — niby ośrodek dla Gdańszczan, którzy z jakichkolwiek przyczyn opuścili Wolne Miasto. W rzeczywistości jednak jest to obóz koncentracyjny, do którego wywozi się członków opozycji gdańskiej. Coraz to lepiej!

Z krwawej Hiszpanii.

Klucz Madrytu zdobyty.

Z zajętych pozycyj powstańcy panują nad 3|4 obszaru stolicy.

Rabat. Komunikat generała Franco, nadany ostatnio wieczorem przez stację radiową w Kadyksie, donosi, że cały szereg ulic Madrytu znajduje się już w rękach powstańców. Zajęcie dzielnicy uniwersyteckiej i akademii rolniczej ma pierwszorzędne znaczenie strategiczne, gdyż z pozycyj tych panują powstańcy na 3|4 obszaru stolicy. W ostatnich dniach posunięto się o 2 km. w głąb Madrytu. Najzaciętszy opór stawiało wojsko rządowe przy zdobywaniu Paseo de Rosales.

Dywizja Soria i kolumna Moscardos zaatakowały tyły wojsk rządowych, zajmując Cogostrina i San Andre del Congosto, na północny wschód od Cogolludo.

Usiłowania ze strony wojsk rządowych przerwania koło Escurialu pierścienia otaczającego ich powstańców spełzy na niczym. Na odcinku tym postąpiły oddziały powstańcze znacznie naprzód.

Włochy i Niemcy uznały rząd gen. Franco.

Rzym. Rząd faszystowski uznał rząd powstańczy gen. Franco, dokąd wkrótce wyjedzie charge daffaires. Dotychczasowe przedstawicielstwo dyplomatyczne w Hiszpanii zostało wycofane.

Również rząd niemiecki wydał komunikat, że uznaje rząd gen. Franco, do którego siedziby uda się niebawem nowy niemiecki charge d'affaires.

Zdobycie północnej dzielnicy Madrytu.

Dn. 17 bm. wieczorem wojska narodowe wkroczyły na ulice północnej dzielnicy Madrytu.

Minister francuski otruł się.

Francuski min. spraw wewn. popełnił w nocy z wtorku na środę samobójstwo przez otrucie się gazem świetlnym. Z pozostawionego listu wynika, że minister powziął tragiczną decyzję pod wpływem śmierci żony oraz kampanii, prowadzonej przeciw niemu.

Z powodu samobójstwa min. Salengro w Paryżu panuje groźne wrzenie. Salengro posądzany był przez prawicę o dezercję z wojska podczas wojny światowej.

Czy za kilka dni podpisana będzie pożyczka francuska?

Warszawa. Donoszą z Warszawy, że rokowania finansowe z Francją mają się ku końcowi. Nastąpiło już wyjaśnienie spornych kwestyj, jakie wyłoniły się w trakcie rokowań paryskich dyr. dep. obrotu pieniężnego, p. Baczyńskiego w Paryżu — tak, że nic nie stoi na przeszkodzie, aby w najbliższych dniach odpowiednie dokumenty mogły być podpisane.

Podział pożyczki francuskiej ma być dokonany w sposób następujący:

Mamy otrzymać:

800 milionów franków w kredytach towarowych;

200 milionów franków gotówką na urządzenie fabryk;

300 milionów w gotówce na rozbudowę sieci kolejowej;

700 milionów franków w gotówce na rozbudowę magistrali węglowej Gdynia-Śląsk; w tej kwocie 100 milionów franków jako zwrot dla Ministerstwa Komunikacji za tabor kolejowy, obsługujący tę magistralę.

Kredyty gotówkowe mają być zrewaloryzowane.

Niezależnie od tego toczą się rozmowy **w sprawie kredytu dla Banku Polskiego**, ale nie są one jeszcze zakończone.

Walny zjazd kupiectwa pomorskiego w Tczewie.

Tczew. W niedzielę, dnia 15 bm., odbył się tu doroczny walny zjazd delegatów Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu przy udziale ok. 200 przedstawicieli kupiectwa ze wszystkich ośrodków Pomorza.

Po Mszy św. rozpoczęły się obrady. Złożono sprawozdania za rok ub. W dyskusji nad sprawozdaniami wypowiedzieli się na temat sytuacji i postulatów kupiectwa pomorskiego przedstawiciele towarzystw związkowych z Gdyni, Torunia, Brodnicy, Tczewa, Grudziądza, Swiecia i innych miast pomorskich oraz uczestniczący po raz pierwszy w zjeździe kupiectwa pomorskiego **delegaci Tow. kupców w Bydgoszczy**, witani owacyjnie.

Po udzieleniu zarządowi głównemu absolutorium zjazd zatwierdził budżet centrali związkowej w wysokości **18 000** zł i dokonał uzupełniających wyborów członków zarządu głównego i komisji rewizyjnej.

W godzinach popołudniowych toczyły się obrady komisji podatkowo-skarbowej (pod przew. p. radcy A. Korzeniewskiego) i komisji usprawnienia handlu (przewodn. p. radca J. Mazur) przy udziale przedstawicieli władz administracyjnych, skarbowych, gospodarczych, bankowości itd. Na komisjach tych wśród wielkiego zainteresowania uczestników zjazdu rozpatrzono ponad 100 wniosków i rezolucyj z różnych dziedzin życia gospodarczego.

O godz. 18. **otwarty został kongres kupiectwa pomorskiego** w obecności przedstawicieli władz państwowych, samorządu, duchowieństwa, wojskowości, prasy, delegatów i licznych gości. Przemówienie wstępne wygłosił prezes Związku p. T. Marchlewski, po czym nastąpiły przemówienia przedstawicieli władz. W imieniu wojewody pomorskiego złożył kongresowi życzenia naczelnik wojewódzkiego wydziału przemysłu i handlu p. Barciszewski. Następnie wygłosili referaty dyr. Izby Przem. Handlowej dr. Kulikowski, dyr. Nacz. Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego p. Czarnecki, dyr. Targów Gdyńskich p. Gendaszyk, omawiając wytyczne rozwoju handlu pomorskiego. Uchwalono szereg rezolucyj, podkreślając m. in. konieczność wzmocnienia polskiego stanu posiadania na Pomorzu oraz zapowiadając energiczną walkę ekonomiczną z żydami.

Uchwalono poza tym następ. rezolucję w sprawie stosunku Polski do Gdańska:

„Ostatnie wypadki terroru bojówek hitlerowskich wobec ludności polskiej w Gdańsku, niedwuznaczne zachowanie się senatu Wolnego Miasta oraz jawne zamiary zmiany konstytucji gdańskiej w drodze nielegalnej są jaskrawym dowodem systematycznego wzrostu przygotowań do uszczuplenia praw Polski w Gdańsku. Kupiectwo pomorskie, zebrane na walnym zjeździe Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu, stwierdzając, że poczynania te są dalszym ciągiem ograniczeń wiekowych i uznanych praw Polski w Gdańsku, apeluje do czynników miarodajnych, aby gdańskim czynnikom odpowiedzialnym kategorycznie zwróciły uwagę, że naród polski nie pozwoli na dalsze prowokacje“.

Nowe wielkie zaburzenia na politechnice warszawskiej.

Znieważenie profesora — bójka między studentami.

Warszawa. Na wykładzie prof. Wolfkego na politechnice warszawskiej doszło **do gwałtownych zajść. Profesor** ten jest **znanym masonem**, był nawet mistrzem loży warszawskiej. Gdy w czasie wykładu zgaszono światło ze względu na wyświetlane przezrocza, profesora obrzucono jajami przy akompaniamencie wrogich okrzyków.

Profesor zapalił światło i wygłosił do młodzieży gwałtowne przemówienie, skierowane przeciwko działaczom endeckim. Użył porównania, że „endecja robi robotę komunistyczną, gdyż dąży do wywołania rozruchów, do czego również zdążają komuniści“.

W obronie profesora stanęła grupa młodzieży lewicowej, która rozpoczęła walkę. W rezultacie kilku studentów zostało poranionych, a jednego z nich, Banasiaka, w stanie nieprzytomnym odwieziono do szpitala.

Przypuszczalnie sprawa z prof. Wolfkem wywoła **większe zaognienie wśród młodzieży** i że skończyć się może **czasowym zamknięciem uczelni.**

Demonstrujący akademicy wileńscy rozpoczynają głodówkę.

Wilno. Demonstrujący studenci nadal okupują dom akademicki w Wilnie. Wobec odrzucenia przez senat żądań demonstrantów postanowili oni przerwać wszelką komunikację z miastem, nie przyjmować paczek z żywnością i po wyczerpaniu się zapasów, t. j. za dwa dni, rozpocząć głodówkę.

Na Zamku.

Warszawa. Prezydent Rzeczypospolitej przyjął wczoraj premiera Składkowskiego i wicepremiera Kwiatkowskiego, którzy informowali Pana Prezydenta o bieżących pracach rządu.

WIADOMOŚCI.

Nowemiasto, dnia 20 listopada 1936 r.

Kalendarzyk. 20 listopada, piątek, † Feliksa i Waleriusza W
21 listopada, sobota, Ofiarowanie N.M.P.
Wschód słońca g. 7 — 03 m, Zachód słońca g. 15 — 41 m
Wschód księżyca g. 12 — 01 m. Zachód księżyca g. 31 — 53 m.

Komunikat.

Dla udogodnienia komunikacji Warszawa Gł. New-Jork z przesiadaniem na stacji Gdynia Port Dworzec Morski Pasażerski kursować będzie w dniach 30 listopada br., 11 grudnia br., 4 stycznia, 1 lutego, 1 marca, 2 i 30 kwietnia oraz 17 maja 1937 r. pociąg pośpieszno-pasażerski Nr. 401 według następującego rozkładu jazdy: Warszawa Gł. odj. 9.10. Toruń Przedm. przyj. 12.36, odj. 12.38, Bydgoszcz przyj 13.17, odj. 13.25, Tczew przyj. 15.11, odj. 15.20, Ggdańsk Gł. przyj. 15.44, odj. 15.46, Gdynia przyj. 16.08, odj. 16.18, Gdynia Dworzec Morski przyj. 16.39.

W odwrotnym kierunku kursować będzie w dniach 1 i 12 grudnia br., 5 stycznia, 2 lutego, 2 marca, 3 kwietnia, 1 i 18 maja 1937 r. pociąg pośpieszno-pasażerski Nr. 402 według następującego rozkładu jazdy: Gdynia odj. 10.31, Gdańsk przyj. 11.02, odj. 11.07, Tczew przyj. 11.40, odj. 11.55, Laskowice przyj. 12.52, odj. 12.53, Bydgoszcz przyj. 13.33, odj. 13.41, Toruń Przedm. przyj. 14.20, odj. 14.24, Warszawa Gł. przyj. 18.07.

Z miasta i powiatu.

Odezwa Stow. Pań Mił. św. Winc. a Paulo z okazji „Tygodnia Miłosierdzia“.

Nowemiasto. „Miłuj bliźniego swego, jak siebie samego“ — oto jedno z przykazań miłości. Sciśle związane z tym przykazaniem jest miłosierdzie — ta najprzedniejsza cnota chrześcijańska. Bo jakżeś wyglądałaby miłość ku bliźniemu naszemu, gdybyśmy nie starali się o jego potrzeby najważniejsze, zwłaszcza dla tych najbardziej upośledzonych, najbiedniejszych braci naszych bez pracy i kawałka chleba?

Jeżeli kiedykolwiek, to właśnie w obecnej dobie niedomagań społecznych i nędzy nakaz ten nabiera ogromnego znaczenia. Całe rzesze pozbawionych chleba wyciągają ręce

DZIECIĘ MARII.

95

(Ciąg dalszy).

Józefina zaczęła rano pisać list do notariuszowej, lecz nie skończyła go i zostawiła na stole, wyjeżdżając do kościoła.

Ciotka została w domu, bo padał deszcz.

Wkrótce po wyjeździe wszystkich ciotka odłożyła książkę do nabożeństwa; miała już dość modlitwy. Z nudów i ciekawości zaczęła chodzić z jednego pokoju do drugiego, szperając i węsząc, nie wiedząc za czym. Weszła też do pokoju, gdzie się zwykle dzieci uczyły, a stamtąd do pokoju Józefiny. Zgorszyła się, gdy zobaczyła ładny pokój nauczycielki, gdyż kanapę, kobierce, — uważała za zbytki. Chodząc po pokoju, zobaczyła list rozpoczęty. Dla każdego poczciwego człowieka listy obce są nietykalne, lecz ciotka bez **skrupułów** zaczęła zaraz czytać:

„Droga Przyjaciółko! Nareszcie znowu mogę w duchu uścisnąć Panią.“

Zamknęła drzwi, usiadła na krześle i czytała dalej, bo serdeczne, miłe, rozumne wyrazy listu zajęły ją bardzo.

— A co to? — rzekła, — pisze o jakimś Henryku, przyznaje, że codziennie wspomina o nim w modlitwie, (a może i poza modlitwą). Czytajmy więc dalej:

„Spełniłoby się jedno z mych najgorętszych życzeń, gdybym Panią, moją najlepszą przyjaciółkę, mogła znowu uściskać, a panu Henrykowi spojrzeć w jego oczy szlachetne, szczere. Niech mu powie Pani, że zajmuje w sercu mym miejsce znaczne, a jeżeli chciałby wiedzieć, dla czego, wtedy niech sobie przypomni katedralny kościół w Paryżu i te godziny, których nigdy nie zapomnę, a w których otworzył mi całe swe serce. Pan Henryk jednak nie będzie pytał, bo wie, że go...“

— Szkoda, że list nie jest dokończony. A więc miłostki uprawia ta święta panna. Gdybym tylko wiedziała, kto jest tą przyjaciółką i kto to ten Henryk? Zdaje się, że znaczna to rodzina, bo wspomina na wstępie o ojcu generale. Gąska ta wysoko patrzy. Teraz się modli w kościele i nie wie, żem poznała jej tajemnicę i że mam sposób, aby ją zgubić. Mój Boże i pomyśleć, że w rękach takiego ziółka znajdują się dzieci mych krewnych. Musi opuścić ten dom pod każdym warunkiem. Dobrze, żem nie pojechała do kościoła, bo okropna tajemnica nie byłaby się wydała. A to żmija!

Położyła list i wyszła z pokoju z tryumfem.

Deszcz przestał padać, więc wyszła do ogrodu, aby rozmyślać nad tym, w jaki sposób zgubić Józefinę.

Cała natura oddychała spokojem i cichym uwielbieniem Stwórcy. Zdala płynęły poważne głosy dzwonów. Na krzewach i liściach wisiały jeszcze krople deszczu, w których słońce odbijało się kolorami tęczy. W powietrzu śpiewał skowronek, w krzakach wtórowały mu inne ptaszki. Wszystko naokoło było uroczyste, ciche, wzniosłe, jakoby wszelkie stworzenie czuło, że to dzień Pański.

A wśród tej natury czystej stała zamyślona stara dama z głową, spuszczoną na piersi, ręce kurczowo splotła, oko rozognione utkwiła w ziemię, rozmyślała z wytężeniem nad tym, jakby zgubić bliźniego. Tak święcić może dzień Boży tylko człowiek brzydki, zły.

O godzinie pierwszej wszyscy wrócili z kościoła, weseli i rozradowani. Wesołość przerwała się jednak nagle, kiedy ukazała się ciotka we drzwiach z twarzą zasępioną, tajemniczą. Dzieci więc pobiegły do swego pokoju. (C. d. n.)

Jaką atrakcję zapowiadają afisze na wieczór najbliższej niedzieli?

po łyżkę strawy, więc nieogarnione pole otwiera się przed tymi, którzy obowiązek miłości bliźniego pragną realizować. Jednakże potrzeby są tak rozległe i nędza tak wielka, że nie wystarczy dobroczynność jednostek, trzeba nam masowej pomocy, do której stanąć powinni wszyscy, znajdujący się w tym szczęśliwym położeniu, żeby choć drobnymi ofiarami tę akcję miłosierdzia podtrzymać, które to ofiary nikogo nie zrujnują, a razem wielkiego dzieła miłosierdzia dokonają.

To też za pozwoleniem władz i z polecenia JE. Ks. Biskupa urządza tut. Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia w dniach od 29 listopada do 6 grudnia „Tydzień Miłosierdzia" i ufamy, że Szan. Obywatelstwo w zupełności zrozumie i na serio weźmie słowa Pana Jezusa: „Po tym poznają, żeście uczniami moimi, jeśli miłość mieć będziecie jedni ku drugim." Zrozumie, że niema katolicyzmu bez czynnej miłości bliźniego i poświęcenia się. Bo nie jest miłosierdziem tylko sama wola i żałość bez uczynku i pomocy, lecz miłosierdzie uczynkowe i dzielne, które więcej znaczy niżeli jakie inne dobre uczynki. Kładziemy sprawę powyższą tut. Szan. Obywatelstwu gorąco na sercu i wiemy z góry, bo mieliśmy tego dowody, że odezwy nasze nie były na próżno. I choć w chwili obecnej zapotrzebowanie się wzmogło, a kasa nasza świeci pustkami, mamy nadzieję, że przyczynią się do pomocy i ci, którzy może dotychczas się od tego obowiązku usuwali i sobie go lekceważyli i naprawią to, co dotychczas zaniedbali, a Bóg im kiedyś zapłaci i okaże też miłosierdzie swoje.

Przedstawiamy tu program „Tygodnia Miłosierdzia". W niedzielę, dn. 29 bm. kwesta uliczna do puszek. Od środy dn. 2 grudnia począwszy, kwesta domowa przeznaczona na gwiazdkę dla ubogich oraz zbiórka przenoszonej odzieży. W niedzielę, dn. 6 grudnia, kwesta przed kościołem i na zakończenie wieczornica, której miejsce, czas i program jeszcze podamy. Stow. Pań Miłosierdzia św. Winc. a Paulo.

Pierwszy śnieg.

Nowemiasto. Mroźny, zimny wiatr oziębił ostatnio temperaturę, to też w czwartek przed południem spadł pierwszy śnieg. Płatki śnieżne stopniały niedługo, zamieniając chodniki i jezdnie w błoto. Dziś w piątek rano zastał nas przymrozek i pogodne niebo.

Sztuka i sport.

Nowemiasto W niedzielę dnia 22-go bm. rozegrany zostanie na naszym stadionie oczekiwany **mecz** pomiędzy Kl. Sport. „Pogoń" i drużyną Podchorążych z Brodnicy, która w minioną niedzielę z powodu uszkodzenia samochodu nie mogła przybyć. Początek już o godz. 13,30 Ostatni mecz w tym sezonie ściągnie zapewne liczną publiczność.

Wieczorem zaś o godz. 19,30 z okazji zakończenia letniego sezonu sport. urządza miejsc. Klub Sportowy pierwszą jesienną zabawę, połączoną z przedstawieniem teatralnym p. t. **„Ciepła Wdówka"** Bałuckiego. Komedie tego autora pełne są realizmu życiowego, oryginalnego humoru, przy czym typy osób zawsze dobrze podpatrzone w życiu z ich komicznej strony.

W zespole amat. popularni występują i członkowie, m. in. p.p. Zabłońska, Włodarska, Frydrychowska, Graliński, Biliński, Rossmann. Udział tych osób daje nam już tym samym upewnienie, że jak zawsze, tak i w tej sztuce grą swoją nas ubawią.

Amatorzy tańca mogą także w ostatniej niedzieli przed adwentem się ubawić, bo urozmaicenie w programie przewidział Zarząd Klubu również.

I ceny nie mogą zrazić nikogo także: miejsce rez. 1.—zł, I m. — 80 gr II m. 50 gr., m. stojące 30 gr. Wstęp na generalną próbę 10 i 20 gr. Wstęp na taniec od osoby 50 gr.

Wszystko przemawia za tem, aby udać się w niedzielę na salę Hotelu Centralnego · dla nabrania lepszego humoru!

Jarmark na konie i bydło.

Nowemiasto. Srodowy jarmark na konie i bydło odbył się przy większym spędzie. Płacono za źrebaki 30—50 zł, lepiej odżywiane 50—120 zł, jałowice 50—120 zł, tuczniki 20—25 zł, za ctr. krowy starsze od 120—160 zł, krowy mleczne od 150—250 zł, konie starsze robocze od 80—170 zł, lepsze młodsze od 150—250 zł, doprowadzono i konie, których cena dosięgała 400 zł. Obroty były średnie.

Zebranie Zarządu powiatowego i prezesek kół Gospodyń wiejskich.

Nowemiasto. Dnia 17 bm. odbyło się w Nowymmieście w Hotelu Centralnym zebranie zarządu powiatowego i prezesek Kół Gospodyń Wiejskich, zwołane przez prezeskę powiatową, p. Waraksiewiczową. Na zebraniu obecna była instruktorka powiatowa, p. Karolczykówna.

Zagajając zebranie prezeska powiatowa p. gen. Waraksiewiczowa podała do wiadomości, że p. starosta Kowalski przyznał 300 zł subwencji dla Kół Gospodyń, wskutek czego instruktorka zacznie znów, jak dawniej, dojeżdżać do kół na zebrania i kursa, ażeby ożywić prace w Kołach.

Kobiety pomorskie powinny zrozumieć, że, złączone w wspólnej organizacji gospodarczej, powinny dążyć do stworzenia lepszych warunków życia na wsi dla siebie i przyszłych pokoleń. Jako przykład dobrze zorganizowanych kobiet podała Prezeska inne województwa, jak lwowskie, gdzie Koła Gospodyń prowadzą po wsiach przedszkola, ochronki, półkolonie letnie i dożywianie najbiedniejszych dzieci itp., biorąc w ten sposób żywy udział w pracy społecznej. Czas już kobiecie wyjść poza dom, nie można zaskorupiać się, myśląc tylko o siebie, trzeba coś robić i dla innych.

W planie pracy na rok 1936|37 postanowiono ożywić pracę w Kołach, która przez brak instruktorki w powiecie powoli zaczęła słabnąć i ustawać. W dalszym toku zebrania obecne prezeski zdawały sprawozdanie z dokonanych prac w poszczególnych Kołach. W pkt. 3 obrad omawiano projekt imprezy powiatowej, która byłaby urządzona wspólnie przez wszystkie koła w Nowymmieście. Projekt ten został przyjęty i wyznaczono termin na 6 stycznia 1937 r. Następnie instruktorka powiatowa wygłosiła referat pt. „Rola kobiety w rodzinie wiejskiej". W dobie obecnej jest to bardzo ważne zagadnienie, zwłaszcza w dzisiejszych czasach, kiedy wieś jest w trudnych warunkach życiowych — kobieta powinna iść w zgodnej współpracy z rolnikiem, dopomagając mu rozumnym i świadomym działaniem. Po referacie wywiązała się żywa dyskusja, w której głos zabierały wszystkie obecne prezeski, omawiając dolę kobiety wiejskiej w rodzinie, która, jak wynikało z referatu i dyskusji, jest jeszcze mało doceniona przez ogół społeczeństwa.

Zebranie zakończono hasłem: „Wartość wewnętrzna kobiety polskiej, to największe bogactwo Polski".

Włamania!

Nowemiasto. W nocy z 16 na 17 bm. po wytłuczeniu szyby nieznani złodzieje weszli do piwnicy zbożowca p. Nowaczyka, gdzie, tłukąc bańkę z winem owocowym, zaopatrzyli się w jabłka i inne rzeczy.

Tej samej nocy otworzyli jacyś sprawcy przemocą tylną bramę do podwórza kupca p. Władysława Serożyńskiego. Do restauracji pod wjazdem w celu łatwiejszego ich wyłamania. Żmudnie postępowała widocznie robota, bo zaniechali jej, a za to wytłukli szybę od podwórza, którą weszli do restauracji, rozbili bufet, posilili się piwem oraz wódką. Przy tej dalszej „pracy" zostali spłoszeni. Otóż patrolujący posterunkowy zauważył otwartą bramę, wszedł na podwórze, wszczął alarm. To spłoszyło nieproszonych gości, którym sprzyjała ta okoliczność, że w drzwiach tkwił klucz. Więc otworzyli sobie i spokojnie wyszli frontowymi drzwiami na rynek. W obu wypadkach energiczne dochodzenia policyjne są w toku.

ODEZWA.

Lubawa. Od dnia 18 bm. rozpoczyna się zbiórka na pomoc zimową dla bezrobotnych, a dn. 22 bm. odbędzie się kwesta uliczna na ten cel.

Upraszamy wszystkich obywateli o nie szczędzenie datków, aby z funduszów zebranych można było umożliwić pracę dla najbiedniejszych.

Komitet Pomocy Zim. Bezrobotnym
(—) Jarzęcki, przewodniczący.

Specjalna audycja dla Związku Oficerów Rezerwy.

Lubawa. Zgodnie z zapowiedzią prasową dnia 16 bm o godz. 19-tej odbyła się audycja radiowa dla Związku Oficerów Rezerwy. Koło Oficerów Rezerwy w Lubawie zebrało się tego dnia, mimo fatalnych warunków atmosferycznych, przy czym na zebranie stanęło 50 proc. członków. Zebranie to traktowane było jako druga próba sprawności organizacyjnej.

Kości ludzkie.

Kurzętnik. Robotnicy, zatrudnieni przy kładzeniu nowej drogi przy **Kurzętniku**, znaleźli w rowie podczas pracy na niewielkiej głębokości 2 całkowite szkielety ludzkie oraz pojedyncze piszczele. Na miejsce przybyła komisja sądowo-lekarska, która stwierdziła, że kości pochodzą prawdopodobnie z wojen i zezwoliła na przeniesienie ich na cmentarz, gdzie je pogrzebano.

Sprostowanie.

Tomaszewo. W „Drwęcy" z dnia 29 października 1936 r. nr. 126 ukazała się notatka: „Włamanie i kradzież" — „Wieczorem 23 bm skradziono młynarzowi p. Alf. Filipowi z Biedaszka pół ctr. otrąb pszennych. Sprawcę wykryto w osobie Józefa Zglińskiego z Tomaszewa".

To ostatnie nie polega na prawdzie ani też żadnego dochodzenia względnie wniosku karnego do Sądu ze strony Władzy w tej sprawie niema ani się też nie poczuwam do zarzuconego mi czynu kradzieży pół ctr. otrąb pszennych. W razie rozpowszechniania takich wieści o tym pociągnę ich autora do odpowiedzialności sądowej. Józef Zgliński.

Złoto gody małżeńskie.

Mroczno. W dniu 24. bm. obchodzić będą małżonkowie Raszkowscy Szczepan i Paulina z domu Balewska swe złote gody małżeńskie. Jubilaci liczą 70 lat i cieszą się jeszcze czerstwym zdrowiem. Zacnym Jubilatom życzy i nasza redakcja wszelkiej pomyślności i doczekania się godów diamentowych.

Tragiczna śmierć.

Mroczno. Marta Zaborowska z Mroczna, lat 48, połknęła podczas obiadu kość od drobiu, która zraniła jej gardło i utkwiła w żołądku. Wezwano lekarza, lecz wszelkie zabiegi okazały się bez skutku. Niech to będzie przestrogą dla innych, aby z wszelką ostrożnością spożywać posiłki. Z. zmarła w ciężkich boleściach.

Uprowadzenie krowy.

Lipinki. Rob. p. Nehringowi w Lipinkach uprowadzono ostatnio krowę z pastwiska, której dotychczas nie odnaleziono.

Echa święta młodzieży.

Grabowo. Dnia 15 bm. obchodziło nasze K. S. M. m. święto swego patrona, którego uczczono trzydniowymi rekolekcjami, w których brała udział nietylko młodzież z pod znaku KSM, lecz i duże spoza towarzystwa. W sobotę wieczorem przystąpiono do spowiedzi. W niedzielę rano nastąpiła zbiórka na placu szkolnym, skąd w ordynku odmaszerowano do kościoła. Tu przystąpiono do wspólnej komunii św. podczas Mszy św.

Wieczorem urządzono w sali p. Neumana uroczystą akademię, połączoną z krótkimi przedstawieniami pt. „zdobyłeś mnie sercem" i „Błażek opętany". Przedtem Patron wygłosił treściwy referat, a 2 druhów deklamacje o św. Stanisławie. W końcu wieczornicy wygłosił pięknie p. Czapliński „Odę do młodości" Mickiewicza.

Wszystkim, którzy brali udział w upiększeniu akademii, a przedewszystkim ks. Patronowi i p. Czaplińskiemu, składamy serdeczne „Bóg zapłać". Zarząd.

Samobójstwo.

Zielkowo. W środę o godz. 15 zastrzelił się w mieszkaniu z dubeltówki w lewy bok poniżej serca Władysław Kasprzycki z Zielkowa, liczący 67 lat. Przyczyną targnięcia się na swe życie był rozstrój nerwowy, na który denat już od dłuższego czasu cierpiał. Mimo, że był strzeżony, zdołał zmylić czujność domowników.

RUCH TOWARZYSTW.

Nowemiasto. Zebranie tutejszego Kółka Rolniczego odbędzie się w niedzielę, dnia 22 bm. zaraz po nabożeństwie o godz. 10. w lokalu p. Serożyńskiego. Jednocześnie odbędzie się zebranie Koła Producentów Trzody Chlewnej, na którym przyjmować się będzie zgłoszenia bekonów. Prosi się o liczny udział rolników odstawców. Zarząd.

Nowemiasto. Zebranie organistowskie dekanatu Nowemiasto odbędzie się we wtorek, 24 bm. o godz. 12 w salce parafialnej. Przybycie kolegów konieczne.
W. M. Smukała, delegat.

ZEBRANIA KOŁEK ROLNICZYCH

Na niedzielę dnia 22 listopada 1396 r.

Jamielnik. Zebranie **Kółka** Roln. odbędzie się w niedzielę, 22 bm. o godz. 14 30 puntktualnie. Z powodu przyjazdu p. instr. hod. Grochowskiego i założenia Koła Producentów Trzody Chlewnej uprasza się o liczny udział rolników.

Nowemiasto. Zebranie tut. Kółka Rolniczego odbędzie się w niedzielę, dnia 22 bm., zaraz po nabożeństwie o godz. 10-tej w lokalu p. Serożyńskiego.

Ważne dla dostawców bekonów!

Komunikat.

Spowodu stwierdzenia przez pow. lek. wet. zakaźnych chorób trzody chlewnej zostały zamknięte następujące miejscowości: Bagno (majątek), Bratian (gromada), Gwiździny (gromada i majątek) Kazanice (gromada), Krzemieniewo (majątek p. Graduszewskiego) i Wonna (gromada), z których to miejscowości nie wolno dowozić bekonów na spędy.

Instruktoriat Hodowlany PIR. w Nowymmieście.

KOMUNIKATY T.P.R

Przypominamy

że termin do ściągania składek członkowskich upłynął z dn. 31 października 36 r. Prosimy Kółka Roln. o spieszne ściągnięcie składek od członków **K. R** w terminie do dnia 1 grudnia br. i przekazanie ich do Tow. Roln. Pow.

Nierozsprzedane do 1 grudnia br. legitymacje prosimy nam zwrócić. Formularze rozrachunkowe są do odebrania w biurze Tow. Roln. Pow. T. R. P.

Baczność hodowcy gęsi.

W ślad za komunikatem naszym w sprawie odstawy gęsi komunikujemy, że na skutek telefonicznego porozumienia z PIR odbędą się spędy gęsi **już w poniedziałek, 23. XI. 1936 r.** o godz. 8 w Lubawie na dworcu, w Nowymmieście o godz. 10 na dworcu.

Gęsi odbierane będą bez zgłoszeń. Przypuszczalna waga gęsi powinna wynosić 8—9 funtów. Mogą być jednakże lżejsze i cięższe sztuki. Cena za sztukę 4,40 zł. Odbiór indyków odbędzie się później i takowe należy zgłosić do TRP jak najwcześniej. Tow. Roln. Pow.

KĄCIK RADIOWY

Audycje Polskiego Radia w Warszawie.

Sobota, dn. 21. XI. 6.30 Audycja poranna. 11.30 Audycja dla szkół. 12 03 Koncert. 14 30 Teatr wyobraźni dla dzieci. 15.15 **Koncert.** 16 15 **Koncert** ork. wileńskiej. 17.00 Koncert solistów. 19.00 Audycja dla Polaków zagranicą: „Kolonie dla Polski". 19.30 „Na wesołą nutę" — lekka audycja muzyczna. 21.00 Koncert w wyk. ork. symf. PR. 22.00 **Kukułka** wileńska. 22 30 Płyty.

Niedziela, dn. 22. XI. 8.00 Audycja poranna. 9 00 Tr. nabożeństwa z kościoła św. Krzyża w Warszawie. 10.30 Płyty. 12 03 Poranek muzyczny. 14 00 Reportaż z życia. 14 30 1000 taktów muzyki. 15 30 Audycja dla wsi. 16 30 Suita staropolskich piosenek. 17.00 Podwieczorek przy mikrofonie". 19.00 Fragmenty z „Godów weselnych" Palestra. 19.30 „Przebłyski idei kolonialnej w naszej literaturze" — szkic lit. 19.45 Muzyka salonowa. 21.00 Na wesołej lwowskiej fali. 21.50 Koncert w wyk. ork. marynarki woj. 22 35 Muzyka tan.

Poniedziałek, 23. XI. 6.30 Audycja poranna. 11.30 Audycja dla szkół. 12.03 Koncert. **12** 40 „O świetlicach dla dziewcząt" — pogad. 15.15 Muzyka lekka. 15 55 Audycja dla dzieci. 16.30 **Koncert** orkiestry mandolinistów. 17.00 Odczyt. 17.15 Koncert solistów. 19.00 Audycja żołnierska. 19 30 Płyty. 20.00 Muzyka baletowa. 21.00 Wieczór literacki. 21.30, 23.00 Muzyka tan. 22.00 Koncert na chór i ork smyczk.

Program Polskiego Radia S. A. Rozgłośnia Pomorska w Toruniu.

Fala 304,3 m. 986 Kc. 16—24 Kw.

Sobota, dn. 21. XI. 12.40 „Ustawa o mleczarstwie" — pogad. 13.00, 15 40, 18.30, 22 30 Płyty. 15.15 Koncert reklam. 15 35 Życie kulturalne Pomorza. 18.20 „Z życia Polonii w Gdańsku".

Niedziela, dn. 22. XI. 10.30 Płyty. Około godz. 13.00 Przegląd wydawnictw pomorskich. 14 00 Tr. z sali Dworu Artusa koncertu chóru dziecięcego z Olsztyna oraz chórów szkół toruńskich. 19.45, 22.35 Płyty. 20.00 Tr. koncertu kameralnego w sali konserwatoriom pomorskiego tow. muz. 21.45 Wiad. sport. lokalne. 21.50 Koncert ork. marynarki woj. z Gdyni.

Poniedziałek, dn. 23. XI. 13.00, 15.40, 18.30, 19.30 Płyty. 15.15 Koncert reklam. 15.35 Pogad. społ. 16.00 Skrzynka techn. 18.20 Pogad. aktualna.

Poza tym transmisje z innych polskich stacyj.

Urzędowe sprawozdanie targowej Komisji w Poznaniu.

z dnia 17. 11. 1936 r.

Krowy	
Wytuczone pełnomięsiste	60— 66
Tuczone mięsiste	50— 56
Nietuczone dobrze odżywione	40— 46
Miernie odżywione	16— 20
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	66— 70
Tuczone mięsiste	56— 60
Nietuczone, dobrze odżywione	50— 54
Miernie odżywione	42— 48
Młodzież:	
Dobrze odżywione	42— 48
Miernie odżywione	38— 40
Owce:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	60— 66
Tuczone starsze skopy i maciorki	52— 56
Dobrze odżywione	00— 00
Miernie odżywione	00— 00
Świnie (tuczniki):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	92— 96
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	88— 90
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	74— 80
Mięsiste ponad 80 kg żywej wagi	74— 84

GIEŁDA WARSZAWSKA

Dolar 5.31; frank francuski 24.71; frank szwajcarski 122.10; funt szterling 25.95; marka niemiecka 212.78; korona czeska 18.78.

GIEŁDA ZBOŻOWA W POZNANIU.

Notowania oficjalne z dnia 18. 11.
Płacono w złotych za 100 kg.

Żyto	18.00— 18.25
Pszenica	25.00— 25.25
Jęczmień browarowy	25.00— 26.00
Owies	16.00— 16.50
Rzepak zimowy	44.00— 45.00
Siemię lniane	42.00— 45.00
Gorczyca	30.00— 33.00
Groch Victoria	22.00— 25.00
Groch Folgera	23.00— 25.00
Mak niebieski	64.00— 68.00
Koniczyna biała	100.00—125.00
Koniczyna czerwona surowa	100.00—125.00

Za redakcję odpowiedzialny: Władysław Rau w Nowymmieście.
Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Dnia 19 listopada r. b. o godz. 4 rano zasnął w Bogu po ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św. nasz kochany syn, brat i bratanek ś. p.

Joachim Szudziński

w 24 roku życia
O czym donosi w ciężkim smutku pogrążona **Rodzina**

Nowemiasto—Berlin—Cicero Ill., w listopadzie 1936r.

Eksportacja zwłok z domu żałoby do kościoła parafialnego w Nowymmieście odbędzie się w poniedziałek, dnia 23 bm. o godz. 9 rano; następnie pogrzeb.

Wielki wybór wszelkich nowości sezonowych
artykułów damskich, męskich, dziecięcych.
Specjalność: wyroby pończoszniczo-dziane
solidnie — tanio.

MAGAZYN ARTYKUŁÓW MĘSKICH i GALANTERII
Fr. Żmijewski, Lubawa
RYNEK 14. TELEFON 10.

Mieszkanie
5-pokojowe z kuchnią od 1. XII rb. do wynajęcia. **Nowemiasto**, Sobieskiego 10. Zgłoszenia: „Bławat" B. Gęstwicki.

Za nadesłane nam życzenia i kwiaty z okazji ślubu naszego składamy wszystkim nasze najserdeczniejsze staropolskie
„Bóg zapłać"
Franciszek Karczewski z żoną
z domu Pańska
Nowemiasto, w listopadzie 1936.

Podziękowanie.
Za przesłane nam współczucie, kwiaty i wieńce oraz za tak liczny udział w pogrzebie mojej ukochanej żony i naszej najukochańszej matki ś. p.
Marii Rucińskiej
składamy wszystkim nasze najserdeczniejsze podziękowanie. W smutku pogrążony
Mąż z dziećmi.
Lidzbark, w listopadzie 1936 r.

Państwowa Szkoła Rolnicza żeńska w Malinowie
pow. i pocz. Działdowo.
Rozpoczyna nowy rok szkolny 15 stycznia 1937, który trwa do 15 grudnia 1937 r.
Program nauki obejmuje przedmioty ogólnokształcące oraz zawodowe: gotowanie, pieczenie, przetwory owocowe i mięsne, pranie, szycie, krój, haft, hodowlę bydła, świń i drobiu, ogrodnictwo, pszczelnictwo.
Nauka bezpłatna. Opłata za utrzymanie w internacie szkolnym wynosi 25 zł miesięcznie.
Podania należy składać wcześniej.
Bliższych informacyj udziela Zarząd Szkoły.
Adres: Państwowa Szkoła Rolnicza Żeńska w Malinowie, poczta Działdowo-Pomorze.

Mieszkania
5 ewentl. 4-pokojowego, słonecznego od **1. I. 1937 r.** w **Działdowie** poszukuję.
Zgłoszenia natychmiast do księgarni p. Głowackiego pod G. M.

Dnia 7 grudnia o godz. 10 rano odbędzie się w drodze publicznego przetargu **sprzedaż domu** w Nowymmieście przy ulicy Kościelnej
Władysław Piasecki, Nowemiasto, ul. Kościelna.

Gospodarstwo
18 mórg, w tym 3 morgi łąki z torfem od zaraz na sprzedaż **Waszkowski Leon, Jeglia.** poczta Rybno.

Sprzedam
20 morgów ziemi i budynek razem lub osobno.
Machujski, Lidzbark.

Najsmaczniejsze pieczywo nabyć można tylko w nowopobudowanej **Piekarni Parowej** najstarszej firmy **Franciszka Krukowskiego, Lidzbark,** Staremiasto.

FLAKI SZPILKI PRZĘDZĘ do kiełbas poleca najtaniej **Składnica Skór CZ. BALCEROWICZ, Brodnica n. Drw.** tel. 111 przy moście.

Mieszkanie
2 pokoje i kuchnia do wynajęcia.
J. Górski, Nowemiasto tel. 33. Kazimierza 2.

Potrzebna **służąca** z gotowaniem
Nowemiasto, Sobieskiego 3.

Poszukuję uczciwej **służącej** znającej się na gospodarstwie **Błaszkowski, Trzcin.**

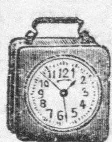
Chłopak do bydła potrzebny od zaraz **Baczewski, Bratian.**

Potrzebuję **UCZNIA** do drogerii z gimnazj. 6 klas. lub równoznacznym wykształceniem szkolnym.
Ildefons Koczwara, Drogeria, **Brodnica n. Drw.** Rynek 17.

Olszynę 4 mtr wysoką do obsadzania dróg i łąk sprzedaje **40 gr sztuka.**
Filipowski, maj. Trzcin poczta Mroczno.

Polecam po niskiej cenie **kopyta** dziecięce — damskie — męskie na buty oraz mam **partie skór owczych z wełną** nadające się na koce
SKŁADNICA SKÓR EDM. SZUDZIŃSKI, Nowemiasto, Sobieskiego.

Przyjmuję bieliznę do prasowania
K. Murawska
Nowemiasto, ul. Okólna 15.

Gdzie kupisz najtaniej?
OBRĄCZKI, ZEGARKI, BUDZIKI, BIŻUTERIĘ, OKULARY tylko u **Ciszewskiej,** Nowemiasto, Rynek 21, róg Kościelnej.
Kupuje stare złoto i srebro

Kupuję ZIEMNIAKI jadalne i fabryczne wagonowo i na skład
A. BIELECKI, LUBAWA, tel. 56.
Płacę przy odbiorze.

OLEJ do palenia. Świece: kościelne, stołowe, i powozowe poleca po najtańszych cenach
J. Cieszyński, Drogeria i skład farb
Nowemiasto, Rynek 7 — Telef. 62.

Najlepszy proszek do prania ORA
zawiera ca **60%** mydła
i kosztuje tylko **60 gr**
Wszędzie do nabycia.

Kawę Kakao Herbaty oraz wszystkie towary kolonialne poleca
F. BUDA, Brodnica
Mostowa 2 i Rynek 25.

Sprzedam **nowy wóz**
Wasielewski, kowal Nowemiasto.

Skład kolonialny i jedno mieszkanie od zaraz do wydzierżawienia
Karczewski Leon. Łąki p. Nowemiasto.

PARNIKI do kartofli najnowszego typu **„ŻAR"** dostarcza **„UNIA"** sp. akc. **Brodnica**

Gospodarstwo
ca 86 mrg wraz z zabudowaniami położone w Tereszewie, należące do Aleksandra Karczewskiego zostanie **30 bm.** o godz. 10 w Sądzie Grodzkim w drodze przymusowej licytacji sprzedane. Cena wyw. 6460 zł. Bliższych inf. udzieli **Bank Ludowy, Nowemiasto**

Nowy dom i 5 mórg ziemi sprzedam
Zofia Cieszyńska M. Bałówki.

Wina - Koniaki Likiery - Wódki
w dużym wyborze poleca
Firma: Jagiełko-Jaegertal,
DZIAŁDOWO, Rynek nr. 28.

Piękne prezenty!
Wielki wybór!
Polecam po cenach fabrycznych w najnowszych fasonach:
porcelanę stołową Ćmielowską
szkło kolorowe fajans
i sprzęt gospodarczy
f-a A. Kiljan, Brodnica, Hallera 3.
Po niskich cenach kompletuje wyprawy.

ATA czyści i szoruje wszystko!
A 185 b

OBJAZDOWE Kino Dźwiękowe
LUBAWA w poniedz. 23 bm.
o godz. 4 „Legion Nieust."
„ 8.15 „Mazur i Legion"
NOWEMIASTO we wtorek, 24 bm.
o godz. 4 „Legion Nieust."
„ 8.15 „Mazur i Legion"

20 AKTÓW

I. Jedyny film sezonu realizacji Willy Forsta p. t.
„Mazur"
z udziałem naszej rodaczki Poli Negri, która porywa widzów swoim śpiewem, tańcem i pozostawia niezatarte wrażenie. Film w języku niemieckim.

II. **„Legion Nieustraszonych"**
wstrząsający film o ludziach, którzy nie znają strachu to walka, miłość i obowiązek rycerzy bez skazy i trwogi — główne role kreują Wallacy Beery, M. C. Lulliwan, R. Jomg.

NASZ PRZYJACIEL

DODATEK ŚWIĄTECZNY

Na niedzielę XXV. po Świątkach.

EWANGELIA,

napisana u św. Mateusza, rozdz. XXIV. wiersz 15—35

Onego czasu mówił Jezus uczniom swoim: Gdy ujrzycie brzydkość spustoszenia, która jest przepowiedziana przez Daniela Proroka, stojącą na miejscu świętym, kto czyta, niech rozumie; tedy, którzy są w Żydowskiej ziemi, niech uciekają na góry; a kto na dachu, niechaj nie zstępuje, aby co wziął z domu swego; a kto na roli, niech nie wraca brać sukni swojej. A biada brzemiennym i karmiącym w one dni. A proście, aby uciekanie wasze nie było w zimie albo w Szabat. Albowiem na onczas będzie wielki ucisk, jaki nie był od początku świata aż dotąd i nie będzie. A gdyby nie były skrócone dni one, żadne ciało nie byłoby zachowane; ale dla wybranych będą skrócone dni one. Tedy, jeśliby wam kto rzekł: Oto tu jest Chrystus albo indziej, nie wierzcie. Albowiem powstaną fałszywi Chrystusowie i fałszywi Prorocy i czynić będą znaki wielkie i cuda tak, iżby w błąd zawiedzeni byli (jeśli może być) i wybrani. Otom wam powiedział. Jeśli tedy wam rzekli: Oto na puszczy jest, nie wychodźcie. Oto w tajemnych gmachach, nie wierzcie. Albowiem jako błyskawica wychodzi od wschodu słońca i okazuje się aż na zachodzie, tak będzie i przyjście syna człowieczego. Gdziebykolwiek było ciało, tam się i orły zgromadzą. A natychmiast po utrapieniu onych dni słońce się zaćmi i księżyc nie da światłości swojej; a gwiazdy będą padać z nieba i mocy niebieskie poruszone będą. A na onczas się ukaże znak Syna człowieczego na niebie; i wtedy będą narzekać wszystkie pokolenia ziemi i ujrzą Syna człowieczego, przychodzącego w obłokach niebieskich, z mocą wielką i majestatem. I pośle Anioły swoje z trąby i głosem wielkim i zgromadzą wybrane jego ze czterech wiatrów, od krajów niebios, aż do krajów ich. A od figowego drzewa uczcie się podobieństwa: Gdy już gałąź jego odmładza się i liście się wypuszcza, wiecie, iż blisko jest lato. Także i wy, gdy ujrzycie to wszystko, wiedzcie, iż blisko jest we drzwiach. Zaprawdę powiadam wam, iż nie przeminie ten naród, ażeby się stało to wszystko. Niebo i ziemia przeminą, ale słowa moje nie przeminą.

„Ubierzmy Chrystusa, nakarmmy Go i ogrzejmy!“

J. E. Ks. Biskup Okoniewski wzywa do ofiarności na pomoc zimową.

We wtorek, dn. 10 bm., przed mikrofonem Rozgłośni Pomorskiej P. R. ks. bisk. chełmiński dr. Okoniewski wygłosił następujące przemówienie, wzywając do ofiarności na pomoc zimową bezrobotnym:

Kochani Pomorzanie!

Zbliżająca się zima będzie probierzem naszego ducha chrześcijańskiego i naszego patriotyzmu. Wykaże, ile w nas pod jednym i drugim względem prawdy, ile zakłamania.

Wiadomo ogólnie, jakie jest u nas położenie. Z jednej strony tysiące bezrobotnych: ze strachem myślą oni o zimie, z trwogą wyglądają mrozów; czy będzie w te najgorsze dni chleb w domu, czy będzie jakaś strawa ciepła? skąd weźmie się ciepłe okrycie dla dziecka, dla siebie? czym zapłaci się komorne? Wielu mieszka w przewiewnych barakach, wielu w wilgotnych, ciemnych podziemiach, w warunkach już bliżej bytowania zwierzęcego, niż ludzkiego życia, gdzie brak nawet mydła i gorącej wody. A z drugiej strony ci, co mają co najmniej stały zarobek i byt jako tako zapewniony; są i tacy, co żyją dostatnio, nie wiedzą, co to głód, co brud i zimno; są tacy, którym życie się uśmiecha, którzy żyją w wielkim dobrobycie, którzy sobie niczego nie potrzebują odmówić.

A czym są owi bezrobotni? Ludźmi, posiadającymi godność człowieczą, jak my ludźmi, dla których słońce świeci i ziemia Boża rodzi, jak dla nas; ludźmi, których radość raduje, a ból boli, jak nas, ludźmi, kochającymi swoje dzieci i swoich starych rodziców. Czymże są jeszcze? Współobywatelami naszymi, dziećmi jednej ziemi i jednej ojczyzny, służącymi jej wedle sił i broniącymi jej, gdy potrzeba, krwią i życiem. Czymże są jeszcze? Dziećmi Bożymi, jak my, odkupionymi śmiercią Zbawiciela, jak my, powołanymi do wiecznej nadziei i zmartwychwstania, jak my. I czymże są jeszcze? Braćmi naszymi i naszymi siostrami.

Wobec tych faktów oczywistych zrozumie każdy, w którym tli choćby iskierka słuszności, że im się pomoc nasza należy, a należy nie dla odczepki i miłej zgody tylko, nie dla miłosierdzia jedynie, lecz dla sprawiedliwości. Kto twierdzi, że miłuje Ojczyznę, nie może nie widzieć tej wielkiej bolączki społecznej i nie może nie być chętnym do pomocy. Nie może części współobywateli zaliczyć do warstwy wydziedziczonych, a siebie do uprzywilejowanych. Nie może pozwolić na pogłębienie się przepaści pomiędzy obywatelami, na krzywdę, powodującą nieufność i podejrzliwość, tajemny gniew i pragnienie zemsty.

Kto twierdzi, że jest chrześcijaninem, nie może nie znać nauki Chrystusowej o bogactwie, nie może wedle niej nie postępować. A Chrystus Pan obwieścił w przypowieści o bogaczu i Łazarzu całemu światu, że bogacz został odrzucony nie dlatego, że był bogaty, lecz dlatego, że robił zły użytek ze swego bogactwa i był nieczuły na niedolę bliźniego. „Chrześcijaninowi godzi się być bogatym, ale nie może być skąpym“ — poucza nas Piotr Skarga. A kiedyż mamy być hojnymi, jeśli nie obecnie? Kiedy okazywać współczucie, jeśli nie dziś? Nie zostawił Chrystus zwolennikom Swoim do woli, czy zechcą uznać to braterstwo wobec bliźnich, czy nie. Uczynił je nakazem swoim bezwzględnym. Powiedział, że ten duch braterstwa będzie znamieniem, po którym się od razu poznać gdziekolwiek w świecie chrześcijanina. Dopuszcza się zatem zdrady chrześcijaństwa ten, u którego nie widać tego pierwszego znamienia przynależności do Chrystusa.

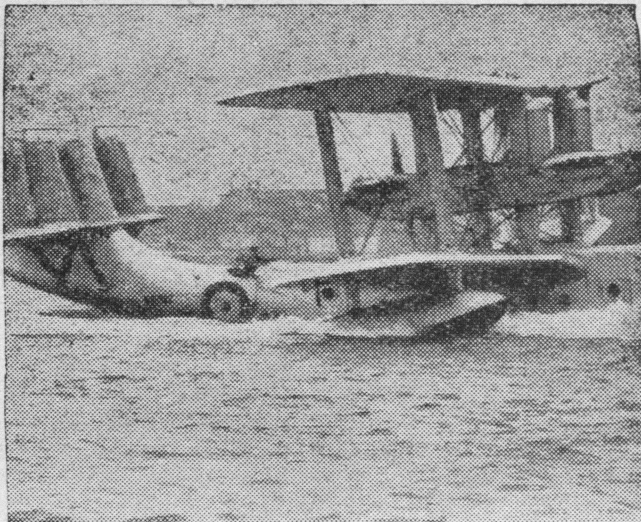
A, niestety, trzeba przyznać, że u wielu mieniących się chrześcijanami i katolikami, ulotnił się niemal zupełnie ów duch wzajemnego braterstwa. I na tym polega wielki grzech społeczny naszej doby. Gdzie zaś duch ten się pojawi, dokona cudów. Za dni św. Franciszka z Asyżu sytuacja świata była podobną do naszej. I oto starczyło wielkiej miłości jednego człowieka, aby wyrwać Europę z odmętów nienawiści, aby zniweczyć rewolucję i dzieje Europy na kilkaset lat na nowe przetoczyć tory.

Znane są dzieje młodego chorążego, św. Marcina. W pewien mroźny wieczór zimowy jechał siedemnastoletni żołnierz traktem lyońskim do Amiens, gdzie znajdował się jego obóz. Przed bramą zatrzymał go półnagi żebrak. Jeździec nie miał przy sobie pieniędzy, ale żal mu było drżącego starca. W młodzieńczym zapale i złotej beztrosce przedzielił mieczem płaszcz i rzucił ubogiemu połowę. Byłby zapewne dał cały, gdyby nie był żołnierzem. W następnej nocy ujrzał Chrystusa, ubranego w połowę płaszcza, w otoczeniu dwóch aniołów, patrzących nań ze zdziwieniem. Tłumaczy im Pan: „Marcin, który dopiero gotuje się do chrztu, ubrał mnie w ten płaszcz“.

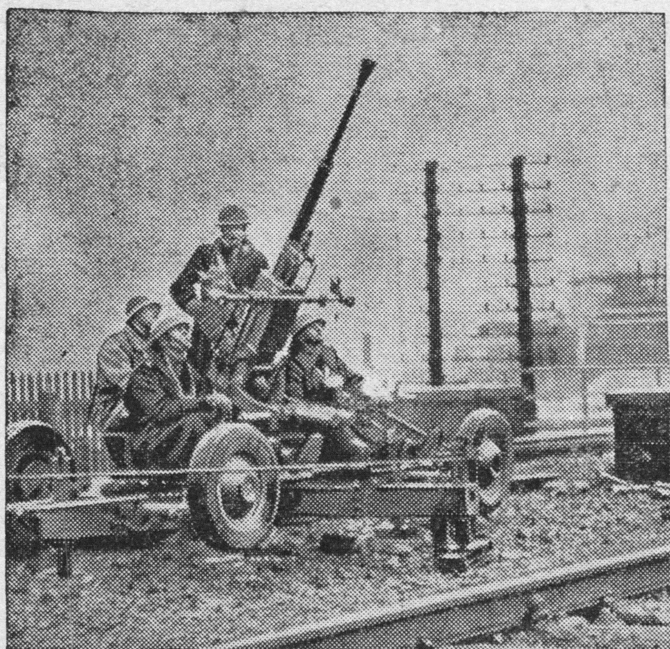
Tak, Bracia Pomorzanie, ubierzmy Chrystusa, nakarmmy Go, ogrzejmy Go tej zimy! Przychodzi do nas w każdym bezrobotnym, w każdym głodnym i zmarzniętym człowieku.

Za kilka tygodni obchodzić będziemy Boże Narodzenie. Czyż pragniecie mieć żłóbek tylko dla siebie samych? Czyż nie mają się nim ucieszyć także tysiące waszych braci i sióstr? Czyż Chrystus, przychodzący na świat jako Dziecina, nie poruszy waszych serc? Pomnijcie już teraz o owej biednej kobiecinie, którą znacie, o owym starcu opuszczonym, o owym dziecku drżącym z zimna i pośpieszcie im natychmiast z zasiłkiem przez Wojewódzki Komitet Pomocy albo przez „Caritas“.

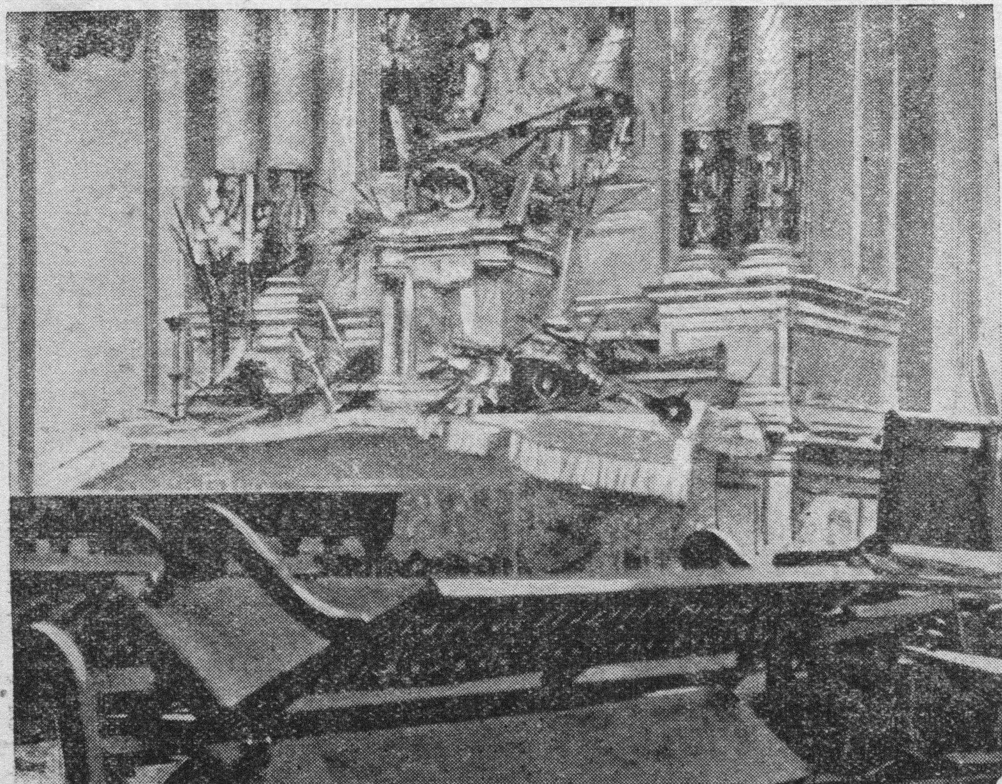
Wtedy zajaśnieje w was duch Chrystusowy, nabierze kolorów anemiczny może dotąd wasz patriotyzm i wyjdzie z próby zwycięsko.

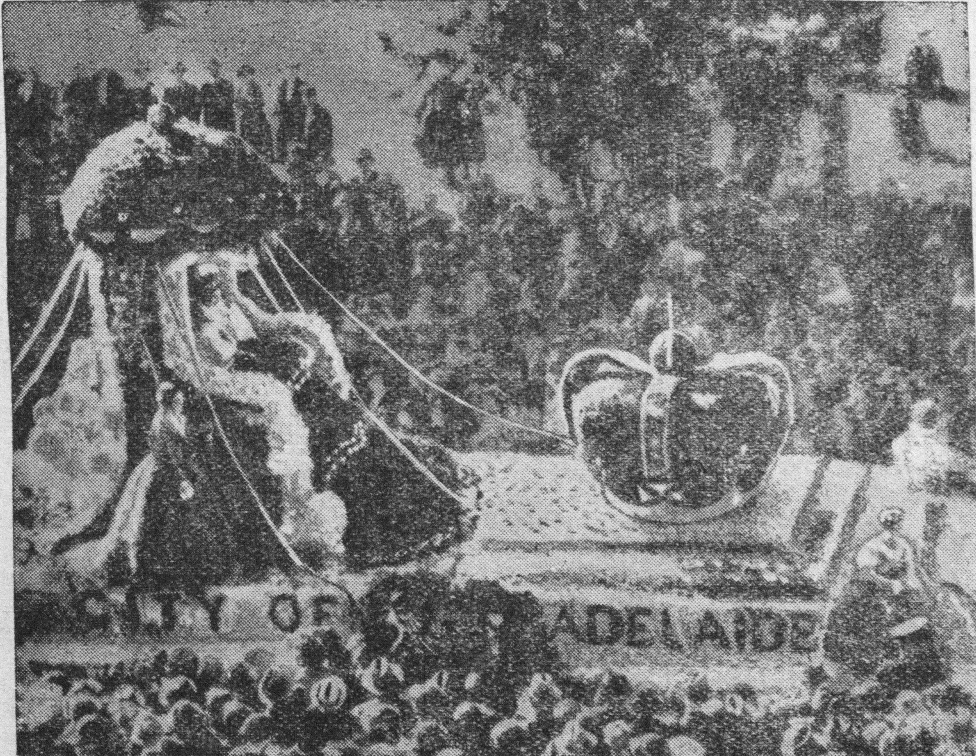
Dla obrony Singapore (Indie) przeznaczono nowe olbrzymie wodnopłatowce angielskie, z których jeden reprodukujemy.

Nowa szwedzka armata przeciwlotnicza.

Komuniści rozpoczęli swoją działalność również na wyspie Kuba. W centrum Havanny podłożyli silną bombę, która wywołała wielkie spustoszenie, powodując śmierć wielu osób. Zniszczony został również kościół. Oto jego wnętrze po wybuchu.

W Adelaide (południowa Australia) obchodzono po raz setny dzień kwiatów. Na zdjęciu „królowa“, która zdobyła pierwszą nagrodę za piękną dekorację swego wozu.

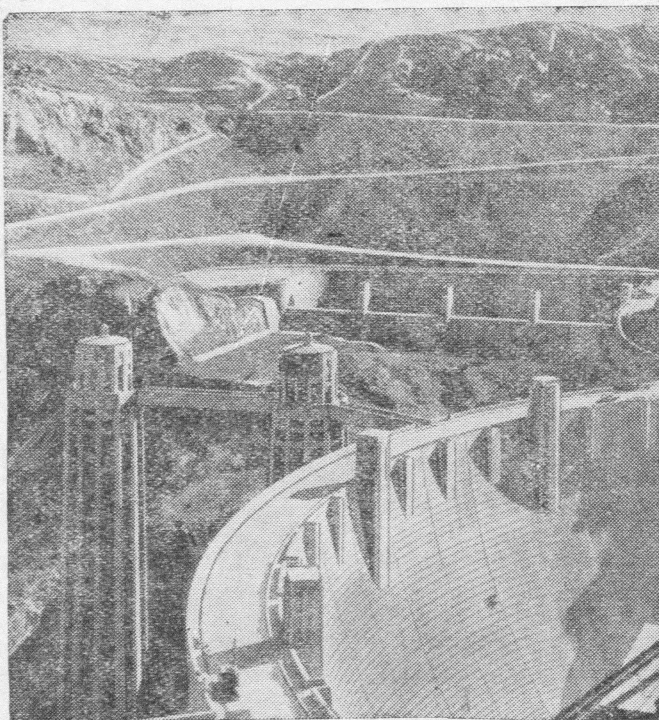
Król angielski (x) wręcza pułkowi gwardii szkockiej nowy sztandar.

Palić kościoły — oszczędzać synagogi.

Specjalny wysłannik „Völkischer Beobachter" donosi z Hiszpanii z Toledo bardzo ciekawą i charakterystyczną wiadomość:

„W Toledo los zaprowadził mnie do starożytnej, wspaniałej synagogi del Transito. Ten budynek, znany niemal w całym świecie, wydaje się wyspą pośrodku ogólnego zniszczenia i ruin. Ani jeden wolumin wspaniałej biblioteki nie jest zniszczony. Skarbiec synagogi pozostał nietknięty. Przez 70 dni i 70 nocy czerwona zaraza hulała w Toledo, niszcząc wszystko, przede wszystkim kościoły, przeszła koło synagogi del Transito, nie naruszając jej zupełnie, a przeciwnie, zachowując w całości".

Ten charakterystyczny szczegół bardzo dobitnie świadczy, kto kieruje rewolucją w Hiszpanii i kto chce zniszczenia tego pięknego kraju i szlachetnego narodu.

Ilustracja nasza przedstawia zdjęcie, dokonane z samolotu, przedstawiające wspaniałą zaporę wodną, zbudowaną na granicy stanów Nevada i Arizona, której zadaniem jest spiętrzyć wody olbrzymiej rzeki Colorado i drzemiącą w nich energię potencjalną zaprząc do pracy. Budowa tego arcydzieła współczesnaj techniki została ukończona.

Okropny plon wojny domowej w Hiszpanii.

— 300 tysięcy ofiar walki bratobójczej.

Reporter paryskiego dziennika „Intransigeant" opisuje swoje wrażenie z pobytu na terenie działań wojennych w Hiszpanii:

Ogółem od czasu wybuchu wojny, w ciągu 3 miesięcy, zginęło 300 tysięcy ludzi, w tym tylko 50 000 poległych na polu walki. Reszta—to ofiary politycznych represyj. Są to przede wszystkim jeńcy, których po krótkim przetrzymaniu w więzieniu rostrzeliwano, zakładnicy, ofiary denuncjacji i t d.

Rzecz charakterystyczna, że w czasie trzymiesięcznych walk nie powstała na terenie Hiszpanii ani jedna mogiła. Trupów tu nie chowają, za mało na to czasu. Zresztą zwycięzcy odnoszą się do trupów swych wrogów z najwyższą pogardą. Oblewa się je benzyną lub kwasami żrącymi, pod wpływem których ciało w przeciągu 48 godzin rozsypuje się w drobny popiół, pozostają tylko kości, których stosy można znaleźć w każdym niemal rowie przydrożnym.

Na polach i na cmentarzach nie powstają nowe mogiły, a w miastach i osiedlach nie widać żałoby. Nikt nie ośmiela się przywdziewać jej, gdyż w razie dojścia do władzy wrogiego obozu byłyby za to aresztowane, a nawet z miejsca rozstrzelane. Toteż rodziny oczekują ustalenia się władzy, aby móc wreszcie opłakać swych najbliższych.

Pierwsze znaczki włoskie dla Abisynii z podobizną króla włoskiego.

Katastrofa lotnicza. 60 ofiar w ludziach.

We wsi Rocca Gorga spadł włoski samolot bombardujący, zaskoczony przez burzę. Bezpośrednią przyczyną wypadku było wytworzenie się sopli lodowych na sterze, co uniemożliwiło całkowicie lotnikom kontrolę nad samolotem.

Zginęło ogółem 20 ludzi załogi. Oprócz tego zginęło jeszcze 16 chłopów, którzy spieszyli z pomocą samolotowi. Rannych i poparzonych jest 40 osób. Uratował się jedynie kapitan lotnik, który zdążył wyskoczyć ze spadającego samolotu ze spadochronem.

Rozbitek przez 8 godzin pływał po morzu.

W odległości 50 klm. od portu w Aleksandrii zatonął egipski statek towarowy, załadowany zbożem. Smierć w odmętach fal znalazło 14 ludzi, w tym 8 pasażerów. Ocalał tylko jeden pasażer, który, pływając przez 8 godzin, uratowany został przez rybaków.

Buhaj wywrócił pociąg.

Na jednej z linii kolejowych w Kanadzie wpadł na tor buhaj i spowodował wykolejenie pociągu. 10 wagonów zostało rozbitych, maszynista i palacz ponieśli śmierć.

Rumuński następca tronu książę Michał otrzymuje staranne wychowanie wojskowe.

Krzesła z Polski na koronację króla angielskiego.

Fabryka mebli giętych w Radomsku dostała zamówienie na wykonanie krzeseł na uroczystość koronacyjną króla Edwarda VIII. Na krzesłach będą umieszczone herby królewskie.

Kieł mamuta.

Koło rzeźni miejskiej w Lublinie wykopali robotnicy olbrzymi kieł mamuta długości 1 metra o przekroju 15 cm. i wagi 20 kg. Według znawców kieł leżał w ziemi około 20.000 lat!... Wykopalisko umieszczono w muzeum.

Otwarcie najdłuższego mostu.

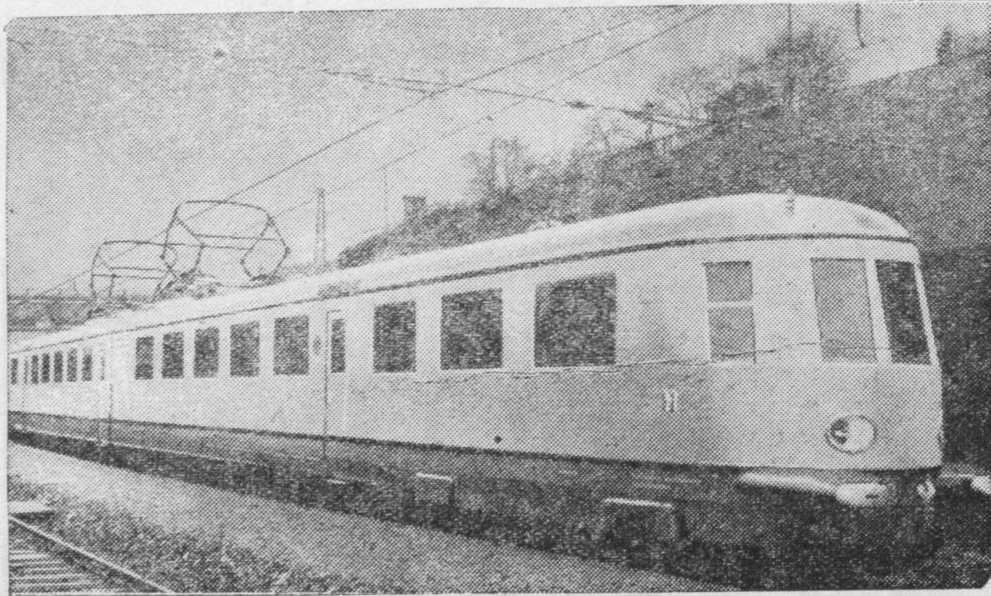
Prezydent Stanów Zjednoczonych Roosevelt dokonał otwarcia mostu między San Francisco a Oakland o długości 17 $^{1}/_{2}$ klm. Jest to najdłuższy most na świecie. Koszty, jego budowy wyniosły 77 milionów dolarów.

7000 kilometrów na godzinę!

Włoch Angello osiągnął na swym samolocie niesłychaną szybkość — 700 klm. na godzinę. Jest to już szybkość bliska teoretycznej granicy szybkości, jaką ma stanowić 1220 klm. na godzinę.

W Jugosławii wykryto wielką aferę przemytniczą. Szmuglem trudnili się dyplomaci, przewożąc z Moskwy wielkie ilości biżuterii i dywanów perskich. Obrazek przedstawia część ostatniego transportu.

Torpeda-express, pociąg elektryczny, kursujący na szlaku Berlin-Monachjum, rozwija szybkość do 180 km. na godzinę.

Francja widzi siebie w karykaturze „Co? obce zastępy chcą nami rządzi"?

Tymi słowy rozpoczyna się jedna ze zwrotek hymnu narodowego marsylianki, a jedno z pism paryskich, podając powyższą ilustrację, w przykrych słowach dodaje uwagi na temat obecnych stosunków politycznych we Francji.